

Aan de gemeenteraad

Op 14 juli 2023 stelde A.J.A. Maassen (D66) ons schriftelijke vragen over Beslag op uitkering, hoe is dat geregeld?

Inleidend wordt gesteld:

Recent bereiken onze fractie berichten dat het beslag leggen op een uitkering om schulden af te kunnen betalen niet altijd even goed gaat. Medio april dit jaar is er een uitspraak geweest van de Rechtbank Noord-Holland waarin wordt gesteld dat het maandelijks afdragen bij mensen die (door die afdracht vervolgens) leven onder het bestaansminimum niet mag. Bovendien zorgt een maandelijks afdracht voor extra kosten voor de debiteur, omdat voor elke inning kosten in rekening worden gebracht. Diezelfde maand is hierover ook door D66-Kamerlid Kat Kamervragen gesteld aan de Minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen. Op de website van de gemeente Rotterdam is te lezen dat het bedrag dat een deurwaarder mag innen 5% betreft van de uitkering, inclusief vakantiegeld.

Het is hierbij onvoldoende duidelijk of dit om een maandelijks of jaarlijkse afdracht gaat. Wat D66 betreft is het belangrijk mensen die het al (financieel) moeilijk hebben, te ondersteunen, en het hen niet nog moeilijker maken. Kijken naar de gemeentelijke processen en welke uitwerking deze hebben op deze doelgroep is daarbij belangrijk. Indien de gemeente nu kiest voor een maandelijks afdracht, zou dat in strijd kunnen zijn met het evenredigheidsbeginsel, gezien de extra kosten die dit voor de persoon met schulden veroorzaakt.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Hoe duidt het college het bovengenoemde arrest van de Rechtbank Noord-Holland, onder meer in het licht van het feit dat op de gemeentelijke website te lezen is dat "het bedrag dat een deurwaarder mag innen 5% van uw uitkering [is], inclusief vakantiegeld"?

Antwoord:

Met de inwerkingtreding van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wvbbv) zijn de regels die gelden bij beslag vereenvoudigd. In de memorie van toelichting bij de Wvbbv (kamerstukken tweede kamer 2016-2017, 34628 nr. 3) is aangegeven: "De uitvoering moet in ieder geval leiden tot een afdracht van 5% van de voor betrokkene geldende bijstandsnorm." De bijstandsnorm is daarbij altijd een norm inclusief vakantietoeslag. Hiermee bestaat er geen onduidelijkheid over de hoogte van de afdracht aan de beslaglegger.

De Rechtbank Noord-Holland heeft op 23 maart jl. uitspraak gedaan in een zaak die speelde in de gemeente Velsen. Een belangrijke vraag die in deze uitspraak werd besproken, is of er naast de afdracht aan de beslaglegger van 5% van de voor betrokkene geldende bijstandsnorm, ook nog eens 5% vakantiegeld door de gemeente mag worden gereserveerd ten behoeve van de bijstandsgerechtigde.

De Rechtbank Noord-Holland heeft geoordeeld dat dit niet is toegestaan. De Rechtbank stelt dat de bijstandsgerechtigde hierdoor in de maand zelf beschikte over een inkomen ter hoogte van 90% van de bijstandsnorm, terwijl dat volgens de Rechtbank 95% zou moeten zijn. Dat het gereserveerde vakantiegeld op een later moment alsnog tot uitbetaling komt, helpt volgens de Rechtbank niet om betalingsproblemen die hierdoor kunnen ontstaan 'steeds (volledig) ongedaan te maken'.

Wij benadrukken dat er naast de aangehaalde uitspraak van de Rechtbank Noord-Holland, ook uitspraken zijn waarin anders wordt geoordeeld over de vraag of er naast de afdracht aan beslaglegger, vakantiegeld mag worden gereserveerd. De rechtspraak is op dit punt verdeeld. Zoals in de antwoorden op uw volgende vragen uiteen zal worden gezet, zijn wij van mening dat de huidige Rotterdamse werkwijze bij het uitvoeren van een op de bijstandsuitkering gelegd beslag in overeenstemming is met het wettelijk kader. VNG en het ministerie van SZW bestuderen momenteel de uitspraak van de Rechtbank Noord-Holland en de eventuele gevolgen daarvan. Wij volgen dat nauwlettend.

Vraag 2:

Wat is het proces in Rotterdam rondom beslaglegging op een uitkering door een deurwaarder? Wordt hierbij maandelijks of jaarlijks afgedragen aan de deurwaarder en waarom?

Antwoord:

In de memorie van toelichting bij de Wvbbv (kamerstukken tweede kamer 2016-2017, 34628 nr. 3) is hierover aangegeven: "Dit betekent dat de gemeente (in de rol van derde-beslagene) op twee manieren de afdracht aan de deurwaarder kan inrichten. De gemeente kan maandelijks 5% afdragen aan de deurwaarder of de gemeente kan de reservering voor het vakantiegeld reserveren voor de afdracht aan de deurwaarder en dit bedrag eens per jaar afdragen in mei. Gemeenten kunnen zelf bepalen hoe ze de uitvoering inrichten." Hieruit blijkt dat de gemeente wettelijk gezien de keuze heeft tussen een jaarlijkse of maandelijks afdracht.

In Rotterdam is, in gezamenlijkheid met de andere G4-gemeenten, gekozen voor een maandelijks afdracht. Wij konden hierdoor beter waarborgen dat er over de juiste periode, namelijk per maand waarin het beslag loopt, geld wordt afgedragen aan de beslaglegger. Inmiddels worden er stappen gezet om dit te veranderen naar een jaarlijkse afdracht. Dit wordt verder toegelicht bij het antwoord op uw derde vraag.

Vraag 3:

In hoeverre is de wethouder het met de fractie van D66 eens dat het evenredigheidsbeginsel leidend dient te zijn in het omgaan met mensen met schuldenproblematiek, en dat het maandelijks afdragen van een deel van de uitkering zorgt voor extra kosten voor de debiteur, en hierdoor onwenselijk is?

Antwoord:

Dat er bij een maandelijks afdracht sprake kan zijn van extra kosten van inning en verdeling, volgt uit artikel 3 van het Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders. In de afgelopen maanden hebben ons hierover verschillende signalen bereikt. Dat de debiteur bij een maandelijks afdracht geconfronteerd kan worden met extra kosten, vinden wij net als u onwenselijk.

Naar aanleiding van de signalen die wij eerder hierover ontvingen is enkele maanden geleden overlegd met de andere G4-steden en Wigo4It, de bouwer van de gezamenlijke uitkeringsapplicatie Socrates. Wigo4It bouwt in de komende tijd een extra functionaliteit zodat de afdracht aan de beslaglegger jaarlijks plaatsvindt in plaats van maandelijks. Naar verwachting is deze functionaliteit per 1 januari 2024 gereed.

Vraag 4:

In hoeverre is de wethouder het met D66 eens dat voorkomen moet worden dat mensen onder het bestaansminimum terechtkomen, en hierbij de werkwijze van de gemeente richting deurwaarders kritisch onder de loep moet worden genomen?

Antwoord:

Het college acht het van groot belang dat het bestaansminimum voor Rotterdamse bijstandsgerechtigden te allen tijde wordt gewaarborgd. Zoals is toegelicht in het antwoord op vraag 3, worden momenteel voorbereidingen getroffen om de afdracht aan beslagleggers jaarlijks te laten plaatsvinden in plaats van maandelijks.

Vraag 5:

In hoeverre houdt de wethouder rekening met het betalen van eventuele schadevergoedingen aan personen die - indien van toepassing - door de keuze van maandelijks afdracht onnodige extra kosten hebben gemaakt?

Antwoord:

Zoals toegelicht in het antwoord op vraag 2, is de maandelijks afdracht toegestaan en is er daarom geen sprake van een niet-legitieme situatie. Er is daarom geen sprake van schade waarvoor de gemeente Rotterdam verantwoordelijk kan worden geacht. Omdat we de extra kosten in de toekomst wel graag willen voorkomen, is de stap genomen om in 2024 naar een jaarlijkse afdracht over te gaan.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

A. Aboutaleb